

Kopsakas küüslauk

Kas olete midagi kuulnud elevantküüslaugust (inglise keeles *elephant garlic*)? Või teate kedagi kasvatamas? Tahtsin seemet tellida Ameerika netikaubamajast eBay, aga Eestisse ei lubatud seda saata.

Vastab

PRIIT PÖLDMA

Hiidküüslauk ehk elevantküüslauk (*Allium ampeloprasum*) ei ole tegelikult päris küüslauk, vaid botaaniliselt pigem porrulaugu sarnane.

Maitselt on ta porrulaugu ja küüslaugu vahepealne: tunduvalt mahedam kui tavaline küüslauk, ent samas mõrkjam kui porrulauk.

Hiidküüslaugu küüned on, nagu nimigi ütleb, üsna suured – 30–70 grammi.

Neid on 5–6 tükki. Üks liitsibul võib kaaluda kuni 500 g. Liitsibula alusele moodustub igal taimel 3–5 väikest terava tipuga sigisibulat.

Hiidküüslaugu kasvatamine ei erine meie tavapärase taliküüslaugu omast kuigi palju. Teda loetakse külmaõrnemaks ning Eesti kliimas tuleb teda arvatavasti katta.

Minul endal on hiidküüslauguga kogemus olemas, kasvasin teda kahel aastal ning mõlemal korral talvitus ta hästi.

Istutusrea katsin talveks õlgede ning kuuseokstega.

Taimede vahe reas võiks olla 20–25 cm. Küüslauguküüne tipp jätkke istutamisel umbes 5 cm sügavusele mullapinna alla.

Tellisin hiidküüslaugu istutusmaterjali Inglismaalt. Võib-olla ei lubata seda tõesti saata USAst, kuid Euroopa Liidu siseselt ei tohiks probleeme olla.

Elevantküüslaugu liitsibul võib kaaluda kuni pool kilo.

PRIIT PÖLDMA

TASUB TEADA

Lavendli tapab liigniiskus, mitte külm

SVEN ARBET

Mitu aiapidajat on küsinud, kas lavendel tuleb samuti nagu peenraroosid talveks katta. Täpsustuseks olgu kohe öeldud, et jutt käib tähklavendlist (*Lavandula angustifolia*), teised liigid meil õues talve üle ei ela.

Uurime, mida soovitavad aednikud.

Väga ilusaid lopsakaid lavendli-puhmaid võib näha Sadevälja aiandustalu iluaias Harjumaal. Nende kasvataja, perenaine Jana Proos rõhutab: “Tähklavendel on Eestis täiesti külmakindel. Tema põhihäda on hoopis see, et kui kääbuspöösas jääb talvel liigniiskusesse, siis mädaneb see lihtsalt ära. Lavendel ei taha olla otse vastu märga mulda, aga vihma sajab meil ka talvel, sageli on sulad.”

Sadeväljal kasvavad lavendlid sõna otseses mõttes paekivi peal: peenra serval, kust lopsakad puhmad on valgunud paekivist silluti-

Sadevälja aiandustalus on tähklavendlid edukalt üle elanud palju talvesid.

sele. Vihma- ja sulavesi jookseb kividelt ära. Talvel jälgib perenaine, et lavendlitele lund peale ei roogitaks. Nii ongi umbes viis aastat tagasi istutatud kolmest taimenutsukesest kasvanud rohkem kui ruutmeetri suurune kohev lavendlimätas.

Kevadel läheb lavendliil kõvas-ti aega, enne kui ta “ärkab”. Lume alt välja sulades näeb ta välja nagu pannkook ja on üsna nässakas, aga tõuseb lõpuks üles ja läheb ilusaks. Peab olema kannatlik ja kääritööga ootama.

Uhked tähklavendli puhmad kasvavad ka Pirita kloostri aias. Aednik Ülle Michelson neid ei kata, lume kogumiseks viskab peale vaid kuuseoksi. Need kaitsevad ka kevadtalvise päikesepõletuse eest. Pärast öitsemist pügab ta puhmad hekikäaridega naks-naks äraõitsetunud õisikuartest puhtaks. Lõikamine soodustab harunemist, põõsad muutuvad tihedaks ega lamanud nii kergelt lume raskuse all.

KAJA KURG